

УДК 821.161.2.09-31:1

DOI 10.31654/2520-6966-2026-28F-114-13-22

Сгорова Ю.

кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української філології та зарубіжної літератури Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Дніпро
<https://orcid.org/0000-0002-9912-3267>

Татарган В.

здобувачка вищої освіти IV курсу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Дніпро
tatargan.hitech@gmail.com

Специфіка вивчення філософського модусу в романі Г. Тарасюк (на матеріалі тексту «Сестра моєї самотності»)

У статті доведено, що в романі Г. Тарасюк «Сестра моєї самотності» відтворена ідея подвійних стандартів, суперечливої сутності людини й навколишнього світу за допомогою використання бінарних опозицій, таких як: талант – кар’єризм; віра і гріх тощо, у цьому й полягає філософська антропологія авторки. Складником світоглядної позиції Г. Тарасюк є осмислення в широкому сенсі сутності людини.

На матеріалі роману проаналізовано рецепцію вивчення філософського роману в школі та погляди літературних критиків щодо визначення жанру твору, зокрема про належність його до роману-притчі, психологічно-історичного твору з елементами філософії та містики; щодо місця письменниці в літературному просторі кінця XX – початку XXI ст. Констатовано, що спостерігається стрімке зростання інтересу до жіночої прози мисткині.

Доведено, що роман Г. Тарасюк «Сестра моєї самотності» містить усі структурно-семантичні рівні, що в сукупності становлять зміст концепту «філософія національного буття».

Акцентовано, що авторка зосереджує увагу на проблемах збереження морально-етичних концептів, які знецінюються в контексті сучасності, протиставляючи байдужості, бездуховності, моральній деградації пріоритети людяності, співпереживання. Аргументовано, що літераторка, поєднуючи конкретику та символіку, розкриває політичні, екологічні реалії (катастрофа на ЧАЕС, розпад СРСР, Помаранчева революція тощо).

Зроблено акцент на тому, що наскрізними для роману Г. Тарасюк стають такі проблеми, як національна гордість, незалежність, моральна свобода, совість; протистояння добра і зла, співвідношення миттєвого і вічного – у природі, суспільстві, світовому просторі.

З'ясовано, що в романі Г. Тарасюк «Сестра моєї самотності» чітко простежується індивідуально-авторська модель світу екзистенціального змісту, а тому домінантними є мотиви болю, самотності, що характеризується станом трагічності, роззубленості в бутті, результатом роздвоєності, внутрішньої суперечності людини.

Ключові слова: *Філософський модус, християнська візія, світоглядна позиція, психологічний часопростір, екзистенційний вектор.*

Вагоме місце в літературознавчому вітчизняному дискурсі посідають романні твори, які відразу ставали об'єктом зацікавлення науковців, що прагнули обґрунтувати специфіку філософського мислення митців, їхню естетику світобачення, проаналізувати функції та закономірності складників художнього твору, зокрема архітектоніки романістики вітчизняних та зарубіжних письменників [1, 2]. Відтак накопичено значний досвід у вивченні романного жанру кінця ХХ – початку ХХІ ст. Проте художня своєрідність сучасної романістики Г. Тарасюк потребує всебічного вивчення, дослідження філософського бачення (візії) мисткині та репрезентацій її романістики, яку літературна критика не оминає своєю увагою.

Найбільш плідними й ґрунтовними спробами літературознавчого осмислення творчості Галини Тарасюк є праці Н. Зборовської [3], Є. Кононенко [4], Л. Копейцевої [5], Ю. Єгорової [5], Л. Тарнашинської [8], М. Якубовської [9] та ін., які, досліджуючи прозу письменниці, наголошують, що філософія екзистенціалізму відіграє важливу роль у формуванні художнього тексту Г. Тарасюк. Про екзистенційний вектор творчості Г. Тарасюк говорить і Г. Насмінчук, указуючи на зорієнтованість художньої свідомості письменниці на «осмислення фундаментальних проблем внутрішнього і зовнішнього буття нації» [6]. Тож цілком безперечним є те, що все це і є чинником формування філософської візії авторки.

Метою й завданням є виявлення парадигмальних аспектів філософського мислення Галини Тарасюк; окреслення модусу філософської проблематики в романі письменниці «Сестра моєї самотності».

Г. Тарасюк, авторка поетичних збірок, понад п'ятдесяти новел, 9 романів ХХ – початку ХХІ ст., є представницею людиноцентричної літератури. Її твори, які часто, на думку літературних критиків, заповнюють нішу жіночих романів, є дзеркалом, що відображає людину в складній та суперечливій історії країни [10], а тому в її творчості акумульовані риси цілого покоління й тенденції часу.

Майстерним у доробку Г. Тарасюк є роман «Сестра моєї самотності», який інша письменниця та літературний критик Є. Кононенко

назвала першим українським бестселером, із якого почалася нова українська проза епохи незалежності [4]. Первинна назва роману – «Смерть – сестра моєї самотності», його вщент розгромили літературні критики, що перебували в стані пострадянського колапсу, звинувачуючи авторку в «очорненні всього святого» [10]. А тому письменниця змушена була змінити назву, посиливши зміст ще двома розділами, змалювавши реалістичні картини «перетворень» у державі, суспільстві.

І хоча, здавалося б, твір не про історію становлення нашої держави, однак Г. Тарасюк відтворює цілком реальні події, зовнішній, внутрішній, психологічний часопростір. Часова амплітуда роману охоплює реальні події від 1991 до 2008 року: «Здається, лише вчора була осінь золота 1991, дощова зима 1994, холодне літо 1998, як уже сонячна весна 2000 року...» [7, с. 181]. Це роман про зміни в суспільстві, події розпаду СРСР, які, на думку героїні роману Олександри Рибенко-Ясінської, закономірні; вона переконана, що народу й державі «рокована своя доля, свій шлях під вічним небом, свої, варті цього народу, правителі, пророки, герої і жертви. І народ має те, на що він заслуговує» [7, с. 176]. Цілком правдиво змальовує авторка події 2004 р., 2008 р. Г. Тарасюк сміливо вимальовує епоху Л. Кравчука, який, на її думку, «до демократа не дотягував – хитруватуому конформісту бракувало безкомпромісної любові до народу, тоді як любов до себе, коханого, зашкалювала, мов стрілка дозиметра у Чорнобилі [7, с. 141]. Перед читачами крізь призму розповіді головної героїні твору Олександри Рибенко-Ясінської панорамно проходять події змін і формування державності, потрясіння в суспільстві: «Кучму геть»; поява на майдані Юлії Тимошенко й перемога В. Ющенка.

Г. Тарасюк цю історію двадцятирічної, а сьогодні тридцятирічної (зауваги наші. – Авт.) нашої держави охарактеризувала так: «Тотальна зрада! Собі! Власній ідеї! Оплаканий-оспіваний ненці-Україні! Зрада усіх поспіль посполитих: від гетьмана – до козака-нетяги. Від рядового громадянина – до президента! І поголовна – чужість! Так, саме – чужість!» [7, с. 182].

Роман, який композиційно складається з чотирьох частин («*Finita la commedia!*», «Власною смертю вмирає довершений...», «О прекрасний час, неповторний час!», «Революція!») та розділів, саме останні («Сповідь колишньої...», «Мистецтво – вічне, життя – минуще», «*Finita...*») демонструють екзистенціальні модуси авторки та символічну їхню форму.

Умовно Г. Тарасюк змальовує два шляхи: з одного боку – історію гріха, з іншого – історію спокути. Частини побудовані на антитезі:

історія життя Великої грішниці (Олександри) – історія смерті Великої праведниці (Лори, Лесі Орленко). Перший розділ позначений філігранною структурою, зокрема письменниця майстерно використовує обрамлення, ця історія починається й закінчується похоронами Лори. Друга умовна частина позначена християнським релігійним дискурсом, насиченими сентенціями, це потужна сповідь і настанова такого очікуваного прозріння, самоусвідомлення Олександри Рибенко-Ясінської та подяка Лорі (хоч і з потойбіччя), що була поряд у часи «найсамотнішої моєї самотності, за те, що не дала зійти з розуму, що виводила з блуду на дорогу до істини...» [7, с. 128].

Г. Тарасюк глибоко турбує доля українського народу, але її більше бентежить те, що вони – земляки Лори – не здатні навіть оцінити її таленту, втрату-смерть своєї землячки, а тим паче втрату її для розвитку літератури, як справжньої зброї, втрату кращого покоління. Вони не спроможні осмислити її самопожертву заради них: «Свята простота!.. Вони ще не доросли самі до себе» [7, с. 111].

Щодо історичності переконливим є навіть написання рукописного історичного роману Лесею Орленко – героїнею роману «Сестра моєї самотності». І хоча авторкою надрукованого роману «Криваві заграви» та фільму за його мотивами стала Олександра, це твір про революцію 1917 року, а, можливо, будучи провидицею, Леся (письменниця-шістдесятниця) передбачала майбутню Революцію Гідності 2014 р. та роль і долю народу: «О, мій бідний, упосліджений народ! Так ти ж іще й філософ?! Ні! Треба початися з тебе, як Лора, або ж упасти до тебе, як я, щоб осягнути трагедію твою! А можливо, велич? Хай і наївну, беззахисну, але – велич!» [7, с. 135]. Літературні критики надрукованого Олександрою твору дали йому схвальну оцінку, наголошуючи, що це роман про збереження генетичної пам'яті, «справжній національний історичний роман!» [7, с. 98].

Це тільки згодом, коли Олександра опиниться не на вершині Олімпу, потрясіння в суспільстві змусять її замислитися над своїм власним злочином, плагіатом роману, написаного Лесею Орленко, який надруковано під її іменем, зі змінами ідеологічними: «по-варварськи калічила струнку архітектуру твору, брутално перетворюючи божественну симфонію правди на какофонію брехні, ламаючи прозору, дзвінку Лорину фразу на ходульні, але «правильні» лозунги...» [7, с. 140]. Образ Олександри складний, постійно з протиріччями, внутрішньо суперечливий. То вона прагне зрозуміти талент Лесі, то в неї знову з'являється злість і заздрість до таленту, геніальності Лори (Лариси Орленко, яку мама назвала на честь Лесі Українки). Однак

вона розуміє, яким Лора бачила майбутнє України: «Вона ніби... бачила на десятиліття вперед, а може, й на століття. Судячи з ваших безкінечних одвертих розмов, передбачала, що з нами буде, передбачала падіння імперії, і вибух національної самосвідомості, і великий блуд, і розчарування, і – по муках усіх – нову Україну...» [7, с. 142].

Мисткиня дотикається в романі до гіркої, сумної історії України, Чорнобильської трагедії: «Уся країна – чорний біль... Ще одна чорна пляма на совісті усіх «колишніх», зокрема Станіслава – чоловіка Олександрри, але, на думку якої, що він міг зробити, коли був хоч і ведучою, та все ж таки шестернею у державній машині? Прихована змістова форма твору показує замислення письменниці над давно минулими подіями Чорнобильської трагедії, першотравневої демонстрації на чолі з керівництвом (Щербицьким і Кравчуком) під смертоносним сліпучо-сонячним небом Чорнобиля! Літераторка свідомо змальовує гірку правду крізь призму Олександрриноного сприйняття цих подій: «Усвідомлюючи, що це пекло, яке дихає смертю, з твоєї вини розверзлося у самому серці країни, а тому – на твоїй совісті? Не приведи Боже, таке пережити... цей жах, який не минає... Від якого не втечеш...» [7, с. 137].

У романі «Смерть – сестра самотності» авторка наголошує на соціально-психологічному чинникові деградації, а згодом – психологічному саморозвитку Олександрри Рибенко-Ясінської. Таким вираженням авторського світобачення є головна героїня, через сповідь якої розгортаються всі події роману. Саме цим образом Г. Тарасюк окреслює психологічний тип частини інтелігенції, зокрема письменниці, яка в минулому навчалася й познайомилася з Лорою на філологічному факультеті, поведінка якої була активно інтровертивною, тобто вона уособлювала різнотипні поведінкові моделі: то зверхність, зневагу до людей, прагнення досягти вершини в кар'єрі будь-яким способом, то глибоку депресію й занурення у власні переживання. Авторка намагається змалювати постать Ясінської різнобічно: то з чистою душею, тонким відчуттям природи, яка вміє насолоджуватися нею, її серця може доторкнутися степовий чебрець. Тому часто в читача виникає питання, що трапилось, хто винен у тому, що ця «сутінкова лісова дівчинка, лісова криничка» стала пристосуванкою. Читач знаходить для себе цю відповідь від «Орлеанської Діви» Лесі (Лори): «Ти – видородок... диявольське породження всієї цієї ганебної системи... країни» [7, с. 138].

Г. Тарасюк обґрунтовує поведінку своєї героїні Олександрри, яка зростала в родині за подвійними стандартами: удома вона зростала в розкоші кришталю, шуб; за порогом – чесна дитина чесних батьків,

безкомпромісна піонерка, а тому цілком виправданою була її юність, вона окреслила свій шлях майбутнього, ті заповіді, яких буде дотримуватися й виконувати: перемогти будь-якою ціною, дійти до Вершини; не зраджувати собі за жодних обставин; ніколи не сумніватися; не шкодувати ні про що; обіцяти й не виконувати обіцянок; жодного друга, а подруги й поготів; збудувати собі фортецю; розуміти, що призначення жінки – успішно вийти заміж; головне в житті – вміти тримати спину, шанувати батьків. На нашу думку, Г. Тарасюк навмисно нам дає таку характеристику Олександри, щоб вдумливий читач зміг дійти висновків, чи принесли ці заповіді їй щастя, чи змогла вона хоч деякі зі своїх вад побороти. Але майже все своє життя Олександрі доводилося жити в двобій з собою, ось вона така, яка тільки й мріє про владу, оскільки розуміє, що «влада наймиліше, найсолодше, найсильніше!» [7, с. 129]. І ось зовсім інша Олександра, яка розуміє, що це якась ілюзорна Гора, що вона перебуває лише біля підніжжя вершини істинної – «неперебутніх людських цінностей, і дивишся, осліплена заздрістю, на Лору... І сльози, безсилі, пекучі сльози течуть по твоєму обличчі» [7, с. 144]. Як би Олександра не заздрила Лорі, називаючи її селючкою, однак вона здатна дійти правильних висновків щодо таланту її постійної суперниці: «є речі і явища, не підвладні жодній владі: талант! Талант митця» [7, с. 182].

Саме обраний письменницею прийом сповідальності допомагає розкрити ту грань людських емоцій, яка є прикритою для зовнішнього світу, що й викликає форму вираження експресії – комунікацію. Перебуваючи постійно в діалозі з потойбічною Лорою, вона клянеться, що поверне їй втрачену вічність, втрачену повагу ось цих... і тих... які вони не є, але вони – народ, твій і мій, і нема в нас з тобою іншого народу [7, с. 144], вона знає, що буде спокутувати свій гріх до кінця життя, оскільки, на думку Олександри, вони з нею, мов сіамські близнята: я тебе і мертву ношу на своїй спині! [7, с. 146].

Ми чітко спостерігаємо, як авторка порушує проблему людського буття у світі, філософських поглядів на життя й смерть. У романі крізь призму роздумів-монологів, спогадів Олександри відчутний буттєвий масштаб споглядання головної героїні, коли вона опинилася за межею влади й вершини Гори. Вона здатна тепер побачити справжнє обличчя тих бездар, яких вона в минулому наблизилася до вершини (Янус Многоликий, «душка» Краснобай, Шептун, Лучезар Гундосий та вічно зелений від злості на цілий світ Ігуан-ящірка – Полятицький та ін.). Це вони колись розтоптали Лору, доносили скарги в КДБ, хоча були ніби близькими з такою обдарованою Лесею Орленко. Тобто важливим

чинником тут є духовна смерть. Г. Тарасюк чітко розмежує поняття смерті через призму розуміння її серед персонажів. Для одних, зокрема для можновладців, смерть – найбільше приниження, викриття, розправа, кара, привселюдна ганьба...; для смерті нема ні чинів, ні орденів... [7, с. 158]; для інших, таких як Лора, смерть – сестра моєї самотності [7, с. 161]; для Олександри, яка перебуває на грані життя й смерті, смерть ще необхідно вимолити у Бога, щоб він відпустив усі твої гріхи: тобою згидила навіть... смерть, не прийняла, а повернула назад з небес на землю, прирікши на муки і приниження каліцтвом, слабоумством, злиднями, постійним бажанням накласти на себе руки, плюнувши в лице жорстокий алогізм: власною смертю вмирає довершений [7, с. 192]. Як бачимо, дихотомія життя – смерть поглиблена в романі загальнозмістовим, контекстуальним, символічним звучанням.

Наскрізним концептом у романі проступає образ душі. Авторка веде своїх героїв до її очищення, до розуміння людини свого призначення на землі. Цей процес є нелегким, але Г. Тарасюк вірить, що молодь здатна пройти цей процес. Ціле життя знадобиться Олександрі прожити, щоб дійти висновку, що в «смирненстві й терпінні – спасіння, спасіння, спасіння» [7, с. 151].

Однією із актуальних проблем, які порушуються в жіночих романах Г. Тарасюк, є проблема шлюбу, сімейного щастя. Пам'ятаємо, що однією з заповідей Олександри було вдале одруження. Чи було воно таким? Певною мірою так, вона досягла Вершини, про яку мріяла, і не без підтримки чоловіка, який працював у ЦК України. Але вона, як і Лора, часто була самотньою, не було близькості душ і поглядів між Станіславом і нею. Таким болісним, риторичним було її питання: де та душа людська, хто б міг порадіти твоїм успіхам? Пригадаймо, як на крилах сприйняла вона радість про надрукований роман «Криваві заграви», а з ким вона могла поділитися цією радістю, із кислотою, вічно зосередженою «на внутрішньополітичних та ідеологічних питаннях» фізіономією чоловіка? Чи не тому вона в молодості часто зраджувала йому. Та, мабуть, і звинувачувати нікого, адже вона сама для себе створила кодекс життя, хоча «самотня, неприголублена» душа її часто страждає. Проте вона переконана, як би вони з Лорою не суперничали, яку б вона заповідь перед собою не ставила щодо подруг, однак ніколи в житті вона вже не матиме такої «чесної, дорогої, близької... найближчої людини... Такої безкорисливої» [7, с. 121].

Цілком можемо стверджувати, що роман Г. Тарасюк «Сестра моєї самотності» є глибоко філософським та емоційно «зарядженим» й спрямований на реалізацію головної мети письменниці, а саме:

подолати схильність хворобливого суспільства до спрощеного мислення на основі дихотомічних понять: злидні – розкоші; рабство – свобода; смерть – воскресіння.

Ключем до розуміння ідейно-тематичного аспекту роману є порушення Г. Тарасюк актуальних проблем: проблеми митця, любові, дружби, людських цінностей, екзистенційних мотивів, жіночого буття на зламі століть та творенні української незалежної державності. Авторка «малих романів» дбає про духовний саморозвиток, вона переконана, що саме національна жіноча душа є основою об'єктивного аналізу-рефлексії. Таким чином мисткиня створює власну проєкцію, закликаючи вдумливого читача до пізнання національного характеру, а тому цей роман є знаковим у системі координат сучасного вітчизняного літературного процесу.

Г. Тарасюк у романі «Сестра моєї самотності» вибудовує свою власну філософську (християнську) візію з гуманістичною та екзистенціальною спрямованістю, але при цьому її світоглядне бачення перегукується з етичними поглядами як зарубіжних, так і вітчизняних мислителів (І. Кант, Г. Сковорода, І. Франко та ін.). Для романістики письменниці властивий емоційно-експресивний енергетичний, психологічний заряд з оповідним модусом ліричного монологу, сповіді, автобіографії. Уважаємо, що така форма вираження експресії є ознакою автоцентричності, й сприяє розкриттю авторської візії мисткині.

Література

1. Yehorova, Y., Mazhara, N., Khomchak O., Akulova, N., & Ohulchanska, O. Artistic architectonics of human behavioral models in boundary situations and conditions: On the material of analysis of D. Brown's novels «Angels and Demons» and M. Kidruk «Where there is no God». *Linguistics and Culture Review*, 5(S4), 2021. 1227–1237. <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1758>

2. Olga Goncharova, Alina Maslova, Svitlana, Kirsanova, Alona Rutkovska, Yulia Yehorova. Virtual learning anxiety: A case study of Pedagogical University (Ukraine) Virtual learning anxiety: a case Review of Education, 2022s study of pedagogical University (Ukraine). *Review of Education*, 10, e3320, 2022. DOI:10.1002/rev3.3320. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/fullrecord/WOS:000884919300001> <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57235172600>

3. Зборовська Н. Сучасна масова література в Україні як загальнокультурна проблема. *Слово і час*. 2007. № 6. С. 3–8.

4. Кононенко Є. Жіночі голоси у вітчизняній літературі: [серед ін. згадується творчість Ірен Різодобудько, Світлани Пиркало]. *Українська культура*. 2003. № 3/4. С. 10–14.

5. Копейцева Л. П., Єгорова Ю. М. Поетика роману Галини Тарасюк «Храм на болоті». *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*.

Серія ФІЛОЛОГІЯ / збірник наукових праць. Вип. 47, том 3. Видавничий дім «Гельветика». 2021. С. 18–21.

6. Насмінчук Г. Екзистенційний вимір роману Галини Тарасюк «Між пеклом і раєм». *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: філологічні науки*. Кам'янець-Подільський: Аксиома, 2010. Випуск 23. С. 158–162.

7. Тарасюк Г. Сестра моєї самотності. Київ: Відродження, 2009. 237 с.

8. Тарнашинська Л. Презумпція доцільності: Абрис сучасної літературознавчої концептології. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 534 с.

9. Якубовська М. У дзеркалі слова: Есеї про сучасну українську літературу. Львів: Каменяр, 2005. С. 751.

10. Літературна газета. URL: <https://litgazeta.com.ua/news/obgovorennya-romanu-galyny-tarasyuk-sestra-moyeyi-samotnosti>

References

1. Yehorova, Y., Mazhara, N., Khomchak, O., Akulova, N., & Ohulchanska, O. (2021). Artistic Architectonics of Human Behavioral Models in Boundary Situations and Conditions: On the Material of Analysis of D. Brown's Novels "Angels and Demons" and M. Kidruk "Where There Is No God". *Linguistics and Culture Review*, 5(S4), 1227–1237. <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1758>

2. Goncharova, O., Maslova, A., Kirsanova, S., Rutkowska, A., & Yehorova, Y. (2022). Virtual Learning Anxiety: A Case Study of Pedagogical University (Ukraine). *Review of Education*, 10(1), e3320. <https://doi.org/10.1002/rev3.3320>

3. Zborovska, N. (2007). *Suchasna masova literatura v Ukraini yak zahal'nokulturna problema* [Modern Mass Literature in Ukraine as a General Cultural Problem]. *Slovo i chas* [Word and Time], No. 6, pp. 3–8. [in Ukrainian].

4. Kononenko, Ye. (2003). *Zhinochi holosy u vitchyzniani literaturi: [sered in. zhadietsia tvorchist Iren Rozdobudko, Svitlany Pyrkalo]* [Female Voices in Domestic Literature. *Ukrainska kultura* [Ukrainian Culture], No. 3/4, pp. 10–14 [in Ukrainian].

5. Kopieitseva, L. P., & Yehorova, Yu. M. (2021). *Poetyka romanu Halyny Tarasiuk "Khram na boloti"* [Poetics of Halyna Tarasiuk's novel "Temple on the Swamp"]. *Naukoviy visnyk mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya FILOLOGIJA* [Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series PHILOLOGY], Iss. 47. Vol. 3, pp. 18–21. *Vydavnychiy dim "Helvetyka"* [in Ukrainian].

6. Nasminchuk, H. (2010). *Ekzystentsiinyi vymir romanu Halyny Tarasiuk "Mizh peklom i raiem"* [Existential Dimension of Halyna Tarasiuk's Novel "Between Hell and Paradise"]. *Naukovi pratsi Kamianets-Podil'skoho natsionalnogo universytetu imeni Ivana Ohienka: filolohichni nauky* [Scientific Works of Kamianets-Podil'skiy National Ivan Ohienko University: Philological Sciences], Iss. 23, pp. 158–162. *Kamianets-Podil'skiy: Axioma* [in Ukrainian].

7. Tarasiuk, H. (2009). *Sestra moiei samotnosti* [Sister of My Loneliness]. Kyiv: Vidrodzhennia Publ. [in Ukrainian].

8. Tarnashynska, L. (2008). *Preziumpsiia dotsilnosti: Abrys suchasnoi literaturoznavchoi kontseptolohii* [Presumption of Expediency: An Outline of Modern

Literary Conceptual Studies]. Kyiv: Kyievo-Mohylianska akademiia Publ. [in Ukrainian].

9. Yakubovska, M. (2005). *U dzerkali slova: Eseyty pro suchasnu ukrainsku literaturu* [In the Mirror of the Word: Essays on Modern Ukrainian literature]. Lviv: Kameniar Publ. [in Ukrainian].

10. *Literaturna hazeta* [Literary Newspaper]. (n.d.). *Obhovorennia romanu Halyny Tarasiuk "Sestra moiei samotnosti"* [Discussion of Halyna Tarasiuk's Novel "Sister of My Loneliness"]. <https://litgazeta.com.ua/news/obgovorennya-romanu-galyny-tarasyuk-sestra-moyeyi-samotnosti> [in Ukrainian].

Yehorova, Yu.

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Department of Ukrainian Philology and Foreign Literature of Bohdan Khmelnytskyi Melitopol State Pedagogical University, Dnipro
<https://orcid.org/0000-0002-9912-3267>

Tatargan, V.

4th year student of higher education, Bohdan Khmelnytskyi Melitopol State Pedagogical University, Dnipro
 tatargan.hitech@gmail.com

The Specificity of Studying Philosophical Modus of H. Tarasiuk's Novel "The Sister of My Loneliness"

The paper on the material of H. Tarasiuk's novel "The Sister of My Loneliness" analyzes the reception of philosophical modus at school and the views of domestic literary critics and literary critics to determine the genre of the work, in particular its belonging to the novel-parable, psychological and historical work with elements of philosophy and mysticism; on the place of the writer in the literary space of the late twentieth and early twentieth centuries 21st century. It is stated that there is a rapid growth of interest in women's prose of the artist.

It is proved that H. Tarasiuk's novel "The Sister of my loneliness" contains all the structural and semantic levels, which together constitute the content of the concept of "philosophy of national existence".

It is emphasized that the author focuses on the problems of preserving moral and ethical concepts, which are devalued in the context of modernity, contrasting indifference, spirituality, moral degradation, the priorities of humanity, empathy. It is argued that the writer, combining specificity and symbolism, reveals the political, environmental realities (the Chernobyl disaster, the collapse of the USSR, the Orange Revolution etc.).

It is found out that in H. Tarasiuk's novel "The Sister of My Loneliness" the individual-author's model of the world of existential content is clearly traced, and therefore the dominant motives are the motives of pain, loneliness, characterized by a state of tragedy, confusion, result of bifurcation, inner human contradiction with oneself.

It is proved that H. Tarasiuk's novel "The Sister of My Loneliness" reproduces the idea of double standards, the contradictory nature of man and the world through the use of binary oppositions, such as: talent-benefit-careerism; faith and sin, etc., this is the philosophical anthropology of the author, as an understanding in the broadest sense of the essence of man, which is a part of the worldview of the author.

Key words: philosophical mode, Christian vision, worldview, psychological space-time, existential vector.